

Sygn. akt I C 509/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 4 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Łęczycy, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Wojciech Wysoczyński

Protokolant: sek. sąd. Katarzyna Retkowska

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2017 roku, w Ł., na rozprawie,

sprawy z powództwa S. O.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. przyznaje ze Skarbu Państwa na rzecz r. pr. K. N. (1) kwotę 2.952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, którą nakazuje wypłacić na rzecz r. pr. K. N. (1) z Kasy Sądu Rejonowego w Łęczycy;
3. nie obciąża powoda kosztami procesu.

Sygnatura akt I C 509/15

UZASADNIENIE

W dniu 30 października 2015 roku / data stempla pocztowego/ powód S. O. wniósł do Sądu Rejonowego w Łęczycy pozew przeciwko (...) Spółce Akcyjnej siedzibą w W. o zasądzenie kwoty 40.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty 1.393,80 zł, tytułem odszkodowania za poniesione koszty leczenia, oraz z tytułu zniszczonego ubrania i roweru wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych /pозew k. 2-3/.

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 roku, Sąd Rejonowy w Łęczycy zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości oraz ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego / postanowienie k. 32/.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego – radca prawny – wniósł o oddalenie powództwa. Pełnomocnik pozwanego wniósł także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. / odpowiedź na pozew k. 46-47/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 sierpnia 2012 roku w miejscowości D., miał miejsce wypadek komunikacyjny. Samochód osobowy P. nr rej. (...), kierowany przez J. O., potrafił kierującego rowerem powoda S. O..

Pojazd marki P. nr rej. (...) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. /bezsporne, notatka k.4/.

Po wypadku powoda przewieziono do szpitala w K., gdzie rozpoznano u powoda uraz głowy i odcinka szyjnego kręgosłupa oraz wstrząśnienie mózgu / karta leczenia szpitalnego k. 5-6/. W szpitalu w K. powód przebywał 2 dni tj. do dnia 12 sierpnia 2012 roku. Podczas pobytu w oddziale powód leczony był jedynie zachowawczo. W wykonanym badaniu KT głowy i kręgosłupa szyjnego powoda nie stwierdzono zmian pourazowych. Powoda w dniu 12 sierpnia 2012 roku, w stanie ogólnym dobrym wypisano do domu / karta leczenia szpitalnego k. 5-6/.

Przed zdarzeniem powód przeszedł udar mózgu i zawał mięśnia serca.

Dodatkowo u powoda stwierdzono zamiany zwyrodnieniowe wielostawowe, głównie kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego, stawów kolanowych i prawego barku.

Zgodnie z wynikiem badania KT rozpoznano wielogniskowe naczyniowe zwyrodnieniowe mózdzku, udar niedokrwienny mózdzku. Zgodnie z kartą informacyjną Oddziału Neurologicznego w ZOZ w K.- z dnia 27.02.2013 r. u powoda rozpoznano encefalopatię niedokrwiennie niedotleniową, stan po przebyłym udarze niedokrwiennym mózgu z niedowładem połowicznym prawostronnym i afazją senso-motoryczną.

Z tego powodu zgodnie z orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania Niepełnosprawności z dnia 06.12.2013 r. wobec powoda orzeczono znaczny stopień niepełnosprawności między innymi zgodnie z kodem 10-N (czyli z przyczyn neurologicznych).

Powód ma 86 lat. Skarży się na częste zawroty głowy, bóle krzyża, szczęki. Powód swój zły stan zdrowia łączy jedynie z zaistniałym zdarzeniem / zez. powoda rozprawa z dnia 21.03.2017 r. 00:15:11/.

W wyniku wypadku z dnia 10.08.2012 r. powód doznał urazu głowy z utratą przytomności oraz urazu kręgosłupa szyjnego. Po urazie głowy u powoda rozpoznano objawy wstrząśnienia mózgu. Brak jest jakichkolwiek danych, że w okresie bezpośrednio po urazie był leczony z powodu objawów ewentualnych powikłań po takim urazie - z powodu objawów utrwalonej nerwicy po przebyłym urazie czaszkowo-mózgowych, z powodu których orzeka się uszczerbek zgodnie z pkt 10 a tabeli uszczerbków (Dz.U. 18.12.2002 r.)

Od marca 2013 r. był leczony z powodu przebytego udaru mózgu.

Przebytego udaru nie można wiązać z urazem głowy jakiego doznał w dniu 10.08.2012 r.

Udar jest skutkiem zmian w naczyniach mózgowych, których skutki obrazowano w badaniu KT głowy już w 2009 r. Brak jest danych, że po urazie kręgosłupa szyjnego powód był leczony z powodu objawów uszkodzenia korzeni rdzeniowych szyjnych.

Z punktu widzenia neurologa brak jest podstaw do orzekania uszczerbku na zdrowiu powoda będącego skutkami wypadku z dnia 10.08.2012 roku.

Brak jest danych, że odniesione w wyniku wypadku z dnia 10.08.2012 r. obrażenia mogły powodować utrudnienia w życiu codziennym powoda.

Obecnie odczuwane przez powoda dolegliwości subiektywne są skutkiem zmian samoistnych- zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i miażdżycy naczyń mózgowych. Nie można uznać, że są skutkiem wypadku z dnia 10.08.2012 r.

W toku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił powodowi kwotę 4.000 złotych tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 100 złotych za zniszczoną w wyniku wypadku odzież, 893,80 zł tytułem kosztów leczenia / akta szkody komunikacyjnej, bezsporne/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody z dokumentów niebudzących wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy oraz w oparciu o dowód z przesłuchania stron ograniczony do przesłuchania powoda.

Ustalając stan faktyczny uwzględniono również opinię biegłego sądowego z zakresu neurologii. Opinię tę, jako rzetelną i fachową należało uznać za w pełni przydatną dla celów dowodowych, została bowiem sporządzona zgodnie z тезami dowodowymi, w oparciu o analizę akt sprawy i wyniki badań powoda. Wnioski opinii przez strony nie były kwestionowane.

Sąd Rejonowy zważył:

Oceniając żądanie strony powodowej w zakresie żądania dalszego zadośćuczynienia oraz dalszego odszkodowania powództwo jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Pozwany w toku procesu nie kwestionował swojej odpowiedzialności za skutki wypadku z dnia 10 sierpnia 2012 roku.

Przepisy prawa cywilnego nie precyzują żadnych kryteriów ustalania zasadności i wysokości zadośćuczynienia o którym mowa w art. 445 k.c., a kwestie te muszą być rozstrzygane z uwzględnieniem całokształtu okoliczności sprawy. Z tego względu w doktrynie i w orzecznictwie przyjęte zostały pewne zasady, które powinny być brane pod uwagę przez sąd orzekający o żądaniu opartym na powołanym przepisie. Do podstawowych z wypracowanych kryteriów zalicza się stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych rozumianych jako ujemne przeżycia związane z cierpieniami fizycznymi, a także następstwami uszkodzenia ciała czy rozstroju zdrowia, trwałości obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody. Kwota zadośćuczynienia ma charakter kompensacyjny i powinna stanowić jednorazową rekompensatę za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, zaś sytuacja poszkodowanego występującego z żądaniem powinna być oceniona całościowo tj. nie tylko w zakresie bezpośrednich skutków zdarzenia powodującego szkodę – bezpośrednich następstw, bólu, czasowego wykluczenia z życia społecznego, ale również uwzględniać rozmiar i trwałość uszczerbku na zdrowiu, rokowania na przyszłość.

Stwierdzenie krzywdy w konkretnym przypadku powinno uwzględniać obiektywne kryteria oceny fizycznych i psychicznych następstw danego zdarzenia (por. wyrok SN z 14 kwietnia 1990 r., II CR 42/80, LEX nr 8225; A. Cisek (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2008, art. 445, nb 13; J. Panowicz-Lipska, Majątkowa ochrona dóbr osobistych, Warszawa 1975, s. 71 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2005, art. 445, nb 21).

W wyniku wypadku z dnia 10.08.2012 r. powód doznał urazu głowy z utratą przytomności oraz urazu kręgosłupa szyjnego. Po urazie głowy u powoda rozpoznano objawy wstrząśnienia mózgu. Brak jest jakichkolwiek danych, że w okresie bezpośrednio po urazie był leczony z powodu objawów ewentualnych powikłań po takim urazie- z powodu objawów utrwalonej nerwicy po przebyłym urazie czaszkowo-mózgowych, z powodu których orzeka się uszczerbek zgodnie z pkt 10a tabeli uszczerbków.

Przebytego udaru nie można wiązać z urazem głowy jakiego doznał w dniu 10.08.2012 r. Udar jest skutkiem zmian w naczyniach mózgowych, których skutki obrazowano w badaniu KT głowy już w 2009 roku.

Brak jest danych, że po urazie kręgosłupa szyjnego powód był leczony z powodu objawów uszkodzenia korzeni rdzeniowych szyjnych.

U powoda brak podstaw do orzekania uszczerbku na zdrowiu powoda będącego skutkami wypadku z dnia 10.08.2012 roku.

Brak jest danych, że odniesione w wyniku wypadku z dnia 10.08.2012 r. obrażenia mogły powodować utrudnienia w życiu codziennym powoda.

Obecnie odczuwane przez powoda dolegliwości subiektywne są skutkiem zmian samoistnych- zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i miażdżycy naczyń mózgowych. Nie można uznać, że są skutkiem wypadku z dnia 10.08.2012 r.

Przedstawiony w uzasadnieniu opis stanu faktycznego wskazują na zasadność przyznania powodowi kwoty w wysokości wypłaconej już przez pozwanego przed wszczęciem procesu (tj. kwoty 4.000 złotych), biorąc pod uwagę wskazania zaprezentowane powyżej w uzasadnieniu, które należy brać pod uwagę dokonując „wyceny” krzywdy. Wypłacona dotychczas powodowi przez pozwanego kwota winna wyczerpać roszczenie powoda zapłaty zadośćuczynienia. Powyższa kwota jest świadczeniem na tyle wymiernym ekonomicznie, aby zrekomensować powodowi jego krzywdę i nie jest przy tym wygórowana.

Niewątpliwie o ile powód w ogóle odczuł skutki wypadku to jedynie w stopniu znikomym, krótkotrwałym i stosunkowo łagodnym. Obecnie odczuwane przez powoda dolegliwości subiektywne są skutkiem zmian samoistnych- zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i miażdżycy naczyń mózgowych. Nie można uznać, że są skutkiem wypadku z dnia 10.08.2012 r.

Należy mieć na uwadze, iż od chwili wypłacenia powodowi należnego zadośćuczynienia nie ujawniły się u powoda nowe dolegliwości. Pamiętać należy, iż dopiero ujawnienie innej, nowej krzywdy, całkowicie odrębnej która nie była przedmiotem oceny stanowi podstawę do weryfikacji dotychczas wypłaconego zadośćuczynienia i ewentualne ponowne świadczenie z tego tytułu na rzecz poszkodowanego (por. wyrok SN z dnia 10.02.1998 r., II CKN 608/07 – LEX 156472, wyrok SN z dnia 20.10.2004 r. , I CK 321/04 – LEX 277861).

Zaznaczyć również należy, iż jedna z zasad przyznania zadośćuczynienia sprowadza się do fakultatywności zadośćuczynienia pieniężnego, co oznacza, że jego przyznanie nie jest - nawet w razie istnienia krzywdy - obligatoryjne i zależy od uznania oraz oceny sądu konkretnych okoliczności sprawy (tak SN w wyroku z 27 sierpnia 1969 r., I PR 224/69, LexPolonica nr 319817, OSNCP 1970, nr 6, poz. 111).

Przedmiotowa okoliczności dają asumpt do twierdzenia, iż przyznanie powodowi dalszego zadośćuczynienia w realiach niniejszej sprawy jest nieusprawiedliwione okolicznościami niniejszego przypadku.

Mając powyższe na uwadze z uwagi na treść art. 444 i 445 k.c. należało orzec jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Powództwo z tytułu odszkodowania należało ocenić jako nieudowodnione. Na kwotę dochodzoną pozwem w tej części składały się poniesione przez powoda koszty leczenia, oraz odszkodowanie z tytułu zniszczonego ubrania i roweru w chwili zdarzenia.

Jak ustalono w toku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił powodowi kwotę 100 złotych za zniszczoną w wyniku wypadku odzież, oraz kwotę 893,80 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia. Strona powodowa nie przedstawiła jakichkolwiek dowodów na to, że wydatki powoda były większe ponad wypłacone już kwoty oraz co istotne, że wydatki te pozostawały w związku przyczynowym ze zdarzeniem wywołującym szkodę.

Nie udowodniono również aby konieczność zakupu leków wyszczególnionych jak na fakturach załączonych do pozwu powstała na skutek wypadku. Powód przeszedł udar mózgu i zawał mięśnia serca. Dodatkowo u powoda rozpoznano zamiany zwyrodnieniowe wielostawowe, głównie kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego, stawów kolanowych i prawego barku, a zatem konieczność zakupu leków niewątpliwie wynikała również ze stwierdzonych u powoda chorób samoistnych nie związanych ze zdarzeniem z dnia 10 sierpnia 2012 roku.

Mając na uwadze powyżej orzeczono jak w punkcie 1 wyroku, uznając powództwo w tej części za nieudowodnione.

Na podstawie § 2 ust. 1 i ust. 3 w zw. z § 6 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, w związku z § 22 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.), Sąd przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa na rzecz r. pr. K. N. kwotę 2.952 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

O kosztach procesu i nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. i art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Przepis art. 102 k.p.c. ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu; jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawia ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. m.in. postanowienie SN z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366).

Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (zob. wyroki SN: z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, Lex nr 584735 i z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, Lex nr 603828 oraz postanowienia SN: z dnia 19 października 2011 r., II CZ 68/11, Lex nr 1044004 i z dnia 20 kwietnia 2012 r., III CZ 17/12, Lex nr 1164739).

Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Za trafny należy natomiast uznać pogląd, zgodnie z którym sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 - z obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego. (Por. postanowienie SN z dnia 8 grudnia 2011 r., IV CZ 111/11, LEX nr 1119554).

W niniejszej sprawie istnieją przesłanki do zastosowania art. 102 k.p.c.

W niniejszej sprawie względy słuszności i sprawiedliwości przemawiają przeciwko obciążaniu powoda kosztami procesu poniesionymi przez ich przeciwnika. Należy podkreślić trudną sytuację finansową powoda oraz charakter dochodzonego roszczenia o zadośćuczynienie mającego kompensować krzywdę powoda doznaną w wyniku zdarzenia, do którego niewątpliwie doszło. Orzekając w przedmiocie kosztów Sąd Rejonowy wziął również pod uwagę dysproporcje możliwości ekonomicznych obu stron procesu.